



1- تعریف و شرایط متولی و ناظر

1- تعریف و شرایط متولی و ناظر

تعریف متولی

۱۴۷. تولیت یعنی چه و متولی چه وظائفی و چه اختیاراتی نسبت به موقوفه دارد؟

جواب: کسی که شرعاً متصدی اداره وقف و امور مربوطه به آن است متولی وقف است و باید بامراعات مصلحت وقف و جهت وقف امور موقوفه را اداره کند.

تعریف متولی منصوب (منصوص)

۱۴۸. متولی منصوب از طرف واقف و غیر منصوب از طرف او چه کسی است؟ و اگر واقف شخص معینی را به عنوان متولی وقف معین کند و تعیین متولی بعدی را هم بر عهده او قرار دهد، آیا کسی را هم که متولی اول به عنوان متولی بعدی تعیین می کند، متولی منصوب محسوب می شود؟

جواب: متولی منصوب کسی است که واقف او را هنگام انشاء صیغه وقف به عنوان متولی آن معین می کند و اگر هنگام انشاء وقف حق تعیین متولی بعدی را به متولی که نصب کرده واگذار کند، مبادرت او به تعیین متولی بعدی اشکال ندارد و شخصی که او برای تولیت وقف معین می کند در حکم متولی منصوب از طرف واقف است.

۱۴۹. سه قطعه زمین موات به عنوان احداث مسجد، حسینیه، کتابخانه و مجتمع فرهنگی زیر نظر مسجد پس از اقدام و پیگیری های لازم در سال ۷۳ توسط صاحب اصلی آن بدین منظور وقف گردید و در پی آن اینجانب به عنوان متولی شرعی موقوفه مذکور معرفی شدم. آیا با تولیت مذکور اختیارات متولی شرعی بعهدده حقیر خواهد آمد؟

جواب: اگر مالک واقف ملک، در ضمن انشاء وقف، شما را به عنوان متولی موقوفه نصب کرده باشد تولیت شرعی موقوفه با شما هست.

۱۵۰. واقف چند قطعه زمین و چند باب مغازه را جهت ایجاد درآمد مسجد وقف نموده است، می گویند واقف در نظر داشته است که تولیت موقوفه به فرزندان او نسلاً بعد نسل منتقل شود. آیا تولیت بر اساس نیت واقفین و صیغه جاریه نسلاً بعد نسل در این خاندان باقی است یا خیر؟

جواب: مجرد نیت تولیت برای افراد خاصی کافی نیست بلی اگر در وقت اجراء صیغه وقف از سوی واقف متولی معین شده، تولیت برای آنان ثابت است اگر چه نوشته نشده باشد.

تولیت موقوفه مسلمانان توسط غیر مسلمان

۱۵۱. آیا جایز است کسانی که از وقف استفاده می کنند و همگی هم مسلمان هستند، فرد غیرمسلمانی را به اداره اوقاف برای صدور حکم تعیین او به عنوان متولی وقف معرفی کنند؟

جواب: تولیت وقف مسلمانان توسط غیر مسلمان جایز نیست.

سن متولی

۱۵۲. آیا صرف کبر سن در نسل قبلی با وجود داشتن صفت امانت و کفایت لازم، مانع امر تولیت محسوب می شود یا خیر؟

جواب: کبر سن مانع صلاحیت نیست.

بیماری متولی

۱۵۳. آیا سابقه بیماری جسمی که بهبود یافته برای کسی که از سلامت فکری و روانی بهره مند است و متقاضی تولیت می باشد مانعی محسوب می شود یا خیر؟

جواب: این هم مانع محسوب نمی شود.

تولیت شخصیت حقوقی

۱۵۴. واقفین به صراحت تولیت رقبه خود را در وقفنامه به مؤسسه ای واگذار نموده و مؤسسه یا بنگاه نیز خود شخصیتی حقوقی است که در جهت تداوم و استمرار وقف این صدقه جاریه تشکیل و به ثبت رسیده است نتیجتاً مجمع عمومی و هیئت مدیره بر اساس مفاد اساسنامه، اداره مؤسسه را تاکنون به مدت ۷۰ سال به عهده داشته و دارند، از محضر مبارک مقام معظم ولایت استدعا دارد که امر فرمایند اعلام گردد که شرعاً تولیت املاک مؤسسه با هیئت مدیره است یا خیر؟ آیا می شود مدیریت این مؤسسه را بر خلاف مفاد اساسنامه ثبت شده از هیئت مدیره سلب کرد و آن را در عداد املاک وقف مجهول التولیه قلمداد نمود؟
مضافاً اینکه از مؤسسین این بنگاه فرد یا افرادی در قید حیات هستند که خود هم اکنون جزء هیئت مدیره می باشند.

جواب: منعی از قرار دادن تولیت برای هیأت به نحو مزبور نیست، و مجهول التولیه بودن آن وجهی ندارد.

عدالت متولی

۱۵۵. در مواردیکه واقف در وقفنامه امر تولیت را به اولاد خود نسلاً بعد از نسل تفویض فرموده است آیا متصرف بودن متولی از اولاد به صفات عمومی کفایت و امانت و احیاناً عدالت نیز در اداره امور موقوفه به نظر مبارک حضرتعالی لازم است یا خیر؟

جواب: عدالت شرط نیست، و چنانچه به تنهایی نمی تواند وقف را اداره کند می تواند کمک و وکیل بگیرد ولی اگر در وقف خیانت کند، حاکم شرع او را عزل و شخص امینی را به جای او نصب می کند.

متولی فاقد شرائط

۱۵۶. اگر افرادی از موقوف علیهم که در صورت داشتن شرایط، حق تولیت دارند، به حاکم شرع مراجعه کنند و از او بخواهند که آنان را به عنوان متولی نصب نماید و حاکم شرع هم تقاضای آنان را به دلیل عدم وجود شرایط در آنان رد کند، آیا جایز است آنان با تعیین فرد واجد شرایط، به این دلیل که سن کمتری دارد مخالفت کنند؟

جواب: کسی که فاقد شرایط است حق تصدی تولیت وقف و مخالفت با فرد واجد شرایط را ندارد.